

Jaaroverzicht 2020

Voorwoord

Beste samenwerkingspartner van ITAV,

In de Hoeksche Waard krijgt ieder kind de kans om gezond, fijn, kansrijk en veilig op te groeien. Hiervoor is een sterke basis nodig. Een opvoed- en opgroeiomgeving, waarin opvoeders en (semi) professionals samenwerken, elkaar aanvullen en versterken. Om te komen tot zo'n omgeving is een goede netwerksamenwerking tussen ouders, opvoeders en (semi)professionals uit het voorveld nodig.

Met elkaar zijn we die netwerksamenwerking aangegaan in het programma 'It takes a village to raise a child'. Vanuit het programma initiëren we diverse inspanningen om ouders en kinderen te ondersteunen en te versterken bij opvoed- en opgroeiuitdagingen. Maar ook inspanningen om professionals met elkaar te verbinden en te informeren, zodat zij ouders en kinderen in de Hoeksche Waard nog beter kunnen helpen.

Het programma loopt in de periode 2019-2022. Aan het eind van deze periode hebben we met elkaar een goede basis gelegd voor een langdurige samenwerking in de Hoeksche Waard.

In dit jaaroverzicht kijken we terug hoe we zijn gestart. Wat was de context en de uitdaging en welke ambitie en doelen hebben we gesteld? Vervolgens blikken we terug op wat we hebben gerealiseerd in 2020.

Wij zijn trots op wat we met elkaar bereikt hebben. En werken met veel enthousiasme verder aan nieuwe uitdagingen. We willen jou en jouw organisatie bedanken voor je inzet en bijdrage aan het programma. En kijken uit naar een verdere samenwerking de komende jaren.

Christel Heijmans
Themaregisseur

It takes a village to raise a child Hoeksche Waard

VOOR JE GAAT LEZEN, GEVEN WE JE HET VOLGENDE GRAAG NOG MEE.

De coronapandemie waar we in 2020 mee te maken kregen, heeft invloed gehad op ons programma, zowel op thematiek waaraan we werkten als de wijze waarop we invulling konden geven aan de samenwerking.

Als positief effect zagen we dat er op digitaal gebied een enorme slag is gemaakt. Zo konden we elkaar vanuit huis ontmoeten via beeldbellen. Daarnaast zochten we bij knelpunten met elkaar naar creatieve en snelle oplossingen, zoals bij de ouderpagina 'Eerste hulp voor ouders in coronatijd'. Dit zorgde voor verbondenheid en heeft de onderlinge samenwerking goed gedaan.

Helaas waren er ook negatieve effecten die de uitvoering van ons programma bemoeilijkten. Zo heeft Corona veel gevraagd van professionals. De werkdruk lag hoog en maakte dat we projecten moesten temporiseren. Ook konden we geen fysieke netwerkbijeenkomsten organiseren en moesten we vanwege de coronamaatregelen (nieuwe) ouderontmoetingsplekken tijdelijk sluiten.

Onze gezamenlijke programma uitdaging is de komende periode toegenomen vanwege de impact van corona op ouders en kinderen. Diverse maatregelen, zoals de sluiting van de (voor)scholen en het gedwongen thuiswerken tijdens de lockdowns, hebben in veel gezinnen stressvolle situaties opgeleverd. Volgens landelijke onderzoeken vinden ouders het opvoeden sinds corona moeilijker. Mede doordat de sociale steun van familie, vrienden en burens verder is afgenomen. De helft van de ouders zegt uit balans te zijn en een derde van hen waardeert de balans als onvoldoende. Volgens experts moeten we daarom kwetsbare gezinnen de komende jaren nog meer in het oog houden. Terwijl we tegelijkertijd het steunende netwerk moeten blijven stimuleren en faciliteren voor alle ouders.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4

Versterken Netwerk

Digitaal platform voor (semi-)professionals in de Hoeksche Waard	6
Netwerkversterking voorveld Jeugd	7
Succesvol samenwerken met ouders	8

Versterken van de (mede-)opvoeders

Digitaal platform voor ouders	9
Ontmoetingsplekken voor ouders	10
Buurtgezinnen	11
Aanpak Relaties en Scheidingen	12

Versterken van kinderen

Aanpak Mentale Weerbaarheid kinderen	13
Aanpak Brede Kansarmoede kinderen	14
Slotwoord	15

Inleiding

Hoe zijn we gestart?

Context en uitdaging

Kinderen opvoeden en gezond, veilig en kansrijk laten opgroeien lijkt zo vanzelfsprekend, maar er komt veel bij kijken. Niet alleen de gezinssituatie, maar ook de maatschappij vraagt veel van ouders (verzorgers). Dit heeft invloed op de opvoeding die zij bieden en de mate waarin hun kinderen zich positief kunnen ontwikkelen. Familie, vrienden, burens en vrijwilligers zijn steeds minder betrokken bij het gezinsleven, waardoor opvoeden steeds meer een individuele aangelegenheid is. Daarnaast vervagen andere sociale steunstructuren als geloofsgemeenschappen en het verenigingsleven.

Uit een intensief participatietraject met ouders, zorg- en welzijnspartijen, (voor)scholen en verenigingen in de Hoeksche Waard is gebleken dat ouders behoefte hebben aan informele steun en informatie over opgroeien, opvoeden en ouderschap. Er is een breed aanbod van verschillende activiteiten, projecten en voorzieningen voor ouders beschikbaar, echter deze informatie wordt op verschillende plekken aangeboden en is niet eenvoudig te vinden. De meest gestelde vraag onder ouders en partijen was dan ook "Waarom weet ik dit niet?".

Ook zien we steeds vaker dat ouders voor eenvoudige (opvoed)vragen aankloppen bij hulpverlening. Daarbij zien we een toename in het aantal (opvoed)vragen dat wordt vertaald in psychologische aandoeningen, ontwikkelingsstoornissen en diagnoses. Wat steeds vaker leidt tot behandeling in gespecialiseerde (dure) jeugdhulpverlening.

Ambitie en doelen

We willen dat het netwerk rondom kinderen en jongeren weer belangrijk wordt en antwoorden op (opvoed)vragen binnen dat eigen netwerk gevonden kunnen worden.

Dat vertaalt zich naar onze ambitie:

It takes a village to raise a child: opvoeden en opgroeien doen we samen!

Alle (mede)opvoeders dragen bij aan een positief opvoed- en opgroei-klimaat in de Hoeksche Waard, door samen te werken en te verbinden vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Helpen is goed, voorkomen is beter.

Hiervoor hebben we drie lange termijn doelen geformuleerd:

Versterken van het netwerk

We zetten samen in op een brede en sterke opvoedbasis, bestaande uit het netwerk van ouders met medeopvoeders en professionals (uit het voorveld). Dit doen we door de betrokken spelers te verbinden, vraaggericht te werken en meer samenhang aan te brengen in het huidige basisaanbod.

Versterken van de (mede-)opvoeders

We faciliteren dat ouders en medeopvoeders beter toegerust zijn en met zelfvertrouwen bijdragen aan de opvoeding van Hoeksche Waardse kinderen. Goede inbedding van informatie over en hulp bij opgroeien, opvoeden en ouderschap is hierbij onmisbaar.

Versterken van de kinderen

Tot slot richten we ons op de kinderen zelf, waarbij er genoeg keuzemogelijkheden voor hen zijn om zich kansrijk te ontwikkelen. We doen dit door samenhang aan te brengen in het aanbod voor kinderen en belangrijke thema's, die aan de basis staan voor hun groei en ontwikkeling, in co-creatie uit te werken.

De focus in de periode van 2019-2022 ligt op de doelgroep ouders en kinderen van -9 maanden tot 12 jaar. Wij willen meten of we eind 2022 tenminste hebben bereikt:

1. Dat ouders (10%) positiever staan ten opzichte van de vindbaarheid van opgroei- en opvoedinformatie, interventies en activiteiten.
2. Dat er rond drie opvoedthema's gezamenlijk interventies zijn geprogrammeerd met partners in het voorveld.
3. Dat professionals/partijen uit het voorveld de onderlinge samenwerking tenminste waarderen met een zeven.

Inspanningen

We hebben met elkaar inspanningen benoemd, waarmee we bijdragen aan de doelen. Diverse werkgroepen werken actief aan de realisatie en uitvoering hiervan. Zij doen dit projectmatig dan wel programmatisch.

Omwille van de leesbaarheid hebben we de inspanningen onder één van de drie lange termijn doelen geordend. Meestal dragen ze ook bij aan de andere twee doelen.

Versterken van het netwerk

1. Digitaal platform voor (semi-) professionals
2. Proces Netwerkversterking voorveld jeugd
3. Succesvol samenwerken met ouders

Versterken van de (mede)opvoeders

4. Digitaal platform voor ouders
5. Ouderontmoetingsplekken
6. Buurtgezinnen
7. Aanpak Relaties en Scheidingen

Versterken van de kinderen

8. Aanpak Mentale Weerbaarheid kinderen
9. Aanpak Brede Kansarmoede kinderen

Versterken Netwerk

1. Digitaal platform voor (semi-)professionals in de Hoeksche Waard

Uit participatiesessies bleek dat professionals onderling te weinig weten wie er in het professionele netwerk rondlopen, welke dienstverlening zij bieden en hoe ze elkaars kennis en kunde kunnen benutten omwille van een betere ondersteuning aan ouders en kinderen. Zij gaven aan op zoek te zijn naar manieren om makkelijker met elkaar te kunnen samenwerken en elkaar beter te leren kennen. Een online platform was één van de gewenste middelen om hiervoor in te zetten. Op basis van die behoefte is het platform hoekschewaard.alsvillage.nl opgezet.

Hoe werkt het platform?

Alle (semi) professionals in de Hoeksche Waard, die 'werken' voor of met ouders en kinderen in de leeftijd van 9 maanden tot 18 jaar kunnen lid worden van het platform. Zij kunnen hier ervaringen, kennis en informatie met elkaar delen. Elkaar makkelijker vinden, vragen stellen en samenwerken in groepen.

Het platform is in januari geïmplementeerd en staat tot en met eind 2022 onder supervisie van de werkgroep Online Community. De werkgroep helpt, adviseert en geeft praktisch uitvoering aan acties die het gebruik van het online platform door professionals verbetert. In de werkgroep zijn Hoeksche Waard Actief, Welzijn Hoeksche Waard, Café Gezien HW, Kwadraad en gemeente Hoeksche Waard vertegenwoordigd.

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- > Het ITAV-platform is in januari live gegaan.
- > Er zijn beheerders, een contentmanager en een projectleider benoemd en gestart.
- > Samenwerking in de werkgroep is goed op gang gekomen.
- > De werkgroep heeft een gedragen werkplan met doelen gemaakt voor 3 jaar.
- > Werkgroepen, professionals en partijen in de Hoeksche Waard zijn benaderd om lid te worden en ondersteund bij het plaatsen van content.
- > Een app van het platform is getest en wordt geïmplementeerd in 2021.
- > Er zitten 166 leden op het platform.
- > Zes werkgroepen werken samen via het platform.
- > Er zijn 72% nieuwe bezoekers en 28% terugkerende bezoekers geweest, dit past geheel bij de doelstellingen voor 2020. In 2021 streven we naar een 50-50% verdeling.

“Hoekschewaard.alsvillage.nl is echt een groeiend platform, wat voor verbinding zorgt tussen (semi)professionals, maar het is ook een plek waar projectgroepen kunnen samen werken. Ik heb al m’n collega’s die in de Hoeksche waard werken gevraagd zich aan te melden en dat hebben ze gedaan.” Fleur Krebbers - Maatschappelijk werker Kwadraad

2. Netwerkversterking voorveld Jeugd

Het versterken van het opvoed- en opgroei-klimaat en preventie als onderdeel van de brede transformatieopgave jeugd is een uitdaging die we alleen het hoofd kunnen bieden als zorg-, welzijns-, onderwijs-, kinderopvangorganisaties, sportorganisaties en de gemeente hun krachten bundelen kunnen zij met elkaar een goede infrastructuur neerleggen.

De uitdaging komt enerzijds voort uit ambitie, namelijk het vergroten van welzijn- en ontwikkelkansen van kinderen uit de Hoeksche Waard.

Anderzijds is er ook een noodzaak vanwege de stijgende vraag naar jeugdhulp en de druk op de zorgmarkt, terwijl de budgetten dalen.

Ouders en kinderen willen zo goed mogelijk geholpen worden en hebben behoefte aan integrale informatie en een samenhangend ondersteuningsaanbod in plaats van 'deelstukken' en 'eilandjes'. Professionals willen daarnaast een goede en gelijkwaardige samenwerking (gehoord en gezien worden, elkaar beter kennen, weten wat de ander te bieden heeft, elkaars kennis en expertise benutten), wat bijdraagt aan de dienstverlening aan ouders en kinderen. En voor het totaalrendement (impact) is het van belang dat verantwoordelijkheden, rollen en opdrachten beter worden afgestemd en gezamenlijk (tactisch/bestuurlijk) richting en focus wordt bepaald door de betrokken organisaties. Vanuit het programma willen we processtappen zetten om tot een goede netwerksamenwerking te komen.

"We weten elkaar makkelijker te vinden. De lijntjes zijn korter en we zetten elkaars deskundigheid sneller in zonder dat dit afhankelijk is van formele structuren. De jeugdverpleegkundigen werken nu bijvoorbeeld nauw samen met de buurtsportcoaches om, vanuit de Meedoenregeling, een laptop of schoolreis aan te vragen voor een kind."

Martine Brouwer - Manager Jeugdgezondheidszorg Hoeksche Waard

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- Het programma ITAV ondergebracht bij het sturingsoverleg Jeugd Hoeksche Waard. Deelnemers: Kwadraad, Jong JGZ, Welzijn Hoeksche Waard, Stichting Jeugdteams, MEE-Vivenz, Enver en gemeente Hoeksche Waard. Dit sturingsoverleg:
  - stemde in met de visie, missie, doelen en inspanningen van het programma ITAV.
  - formuleerde de opdrachten voor de werkgroepen 'Ontmoetingsplekken', 'Mentale Weerbaarheid', 'Relaties en Scheidingen' en 'Digitaal platform voor professionals' en spraken af welke partij een projectleider leverde; deze projectleiders zijn financieel en procesmatig gefaciliteerd door de gemeente.
  - leverde deelnemers aan de diverse werkgroep en draagt bij aan goede communicatie en informatie over het programma.
  - bracht adviezen uit aan de Stuurgroep Inclusie van de gemeente (o.a. project 'Buurtgezinnen' en 'Onderzoek ervaren netwerksamenwerking').
  - sprak met elkaar over het doel en de scope van het sturingsoverleg en hoe elkaars kennis en expertise in de toekomst beter te benutten.
- Binnen de gemeente vond periodiek een ambtelijk afstemmingsoverleg ITAV plaats. Met als doel een goede verbinding maken met de subsidies en lopende opdrachten en het stimuleren van de gewenste veranderbeweging ITAV.
- Met partijen buiten het sturingsoverleg Jeugd zijn netwerkgesprekken gevoerd.
- Er zijn voorbereidingen getroffen voor een onderzoek naar de waardering van de onderlinge samenwerking (netwerkscan).
- Partijen hebben beter beeld gekregen van elkaars dienstverlening en onderlinge verbindingen zijn versterkt. Dit droeg bij aan het oplossen/ voorkomen van dubbelingen en het invullen van hiaten in het aanbod voor ouders en kinderen. Bijvoorbeeld afspraken tussen Jong JGZ, Kwadraad en kinderopvangorganisaties over ondersteuningsaanbod aan ouders van kinderen van 0-4 jaar.

3. Succesvol samenwerken met ouders

Als ouders en pedagogische medewerkers en leraren samenwerken op een positieve manier, juist dan kunnen kinderen zich maximaal ontwikkelen. Dit is de kerntaak van een Integraal Kindcentrum (IKC). Om die reden wilde IKC De Dubbeldekker graag inzetten op een goed samenspel tussen ouder-kind-professional (De Gouden Driehoek). Ook omdat zij aan het begin staan van een IKC-samenwerking tussen school en kinderopvang was dit het moment om het meteen bij de start goed aan te pakken.

Waarom deze pilot?

Ouderbetrokkenheid is een onderwerp dat iedere school en kinderopvang belangrijk vindt. Toch is het vaak niet heel specifiek beschreven in beleid, niet duidelijk wanneer het succesvol is en hoeveel ouders betrokken zijn.

Als ouderbetrokkenheid wel expliciet gemaakt wordt, steunt dat leraren en pedagogisch medewerkers en voorkomt het onnodig aanvaringen met ouders. Slechte relaties met ouders staan in de top drie van werkdrukfactoren van leraren. In de basisschoolleeftijd is het effect van positieve ouderbetrokkenheid op de ontwikkeling van het kind zelfs groter dan het effect dat wordt veroorzaakt door het verschil in de kwaliteit van scholen.

Er is in deze pilot gekozen voor de GLANS-techniek van de Klaveracademie. Er wordt gewerkt met een expertteam binnen het IKC. De Dubbeldekker zal hun bevindingen delen met de rest van het netwerk. Bij succes kunnen drie nieuwe IKC's uit de Hoeksche Waard door co-financiering deelnemen aan het project.

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- Het woord **GLANS** werkt als een 'ankerpunt' binnen het gehele team van de Dubbeldekker (vb 'Heb ik even een glanzend gesprek gehad').
- De kwaliteitskaart van de **G**rondhouding van het schoolteam is klaar.
- Passende en mooie doorgaande **L**ijn van de gesprekkencyclus is goed uitgeschreven.
- De **A**mbitie is opgesteld 'We gaan voor 100% succesvolle samenwerking met elke ouder/elk ouderpaar jaar in, jaar uit.'
- De basiswaarden van waaruit gesprekken gevoerd worden met ouders zijn geformuleerd, zodat ouders en professionals 'Naast elkaar staan'.
- Er is een aanpak opgesteld om vanuit een **S**ysteem de samenwerkingsrelatie met iedere ouder objectief te meten.
- Het beleidsdocument 'Succesvol samenwerken met ouders binnen het IKC' is opgesteld en zorgt voor borging.
- Een succesvolle goede samenwerking tussen schooldirecteur en manager van de kinderopvang is een mooi resultaat met veel effect. Dit werkt door naar de teams. Ieder onderkent de waarde en complexiteit van het werk. Corona in combinatie met de noodopvang heeft daaraan ook een grote bijdrage geleverd.
- De pedagogisch medewerkers zijn zich sterker bewust geworden van hun professionaliteit en van het gegeven dat zij er voor de kinderen, en dus voor hun ouders, werkelijk toe doen. Daarmee is hun zelfbewustzijn groter geworden.

"Samenwerken met ouders is heel belangrijk en we doen dit op basis van wederzijds respect, met inachtneming van ieders rol. Soms sta je voor een uitdaging en moet je als professional ook je grens aan kunnen geven. Onlangs hadden we zo'n situatie, we hebben onze grens niet overschreden en de samenwerkingsrelatie is in stand gebleven! Dat voelde als een succes." *Annelies Koornneef - Directeur IKC De Dubbeldekker*

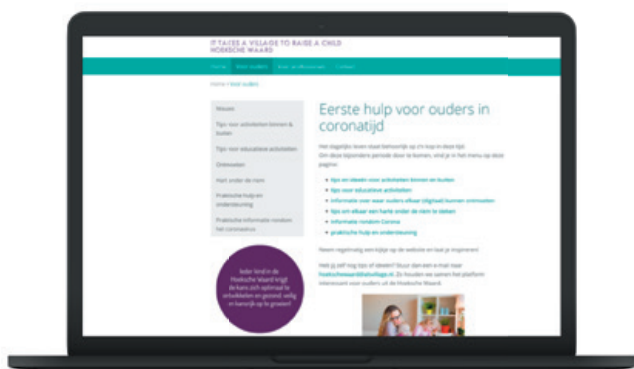
Versterken van de (mede-)opvoeders

4. Digitaal platform voor ouders

Ouders moeten op veel verschillende plekken zoeken naar informatie en inspiratie over opvoeden en opgroeien. Veel organisaties of initiatieven hebben eigen websites met hun aanbod erop. Er is daardoor versnippering en weinig tot geen focus en samenhang. Ook de vindbaarheid van lokale activiteiten, professionals en kennis is niet optimaal. Als informatie makkelijker vindbaar is, wordt de zelfredzaamheid van ouders vergroot. Hun informele netwerk wordt versterkt en het draagt bij aan het normaliseren van opvoeden.

Doel van online platform voor ouders

Een betere informatieontsluiting zodat (aanstaande) ouders, met kinderen in de leeftijd tot 12 jaar laagdrempelig hun informatie en inspiratie over opvoeden en opgroeien online kunnen vinden. Hierdoor worden zij meer en makkelijker op ideeën gebracht, gesterkt in de uitdagingen van het opvoeden en krijgen zij meer zin om mee te doen aan activiteiten voor ouder(s) en kind(eren).

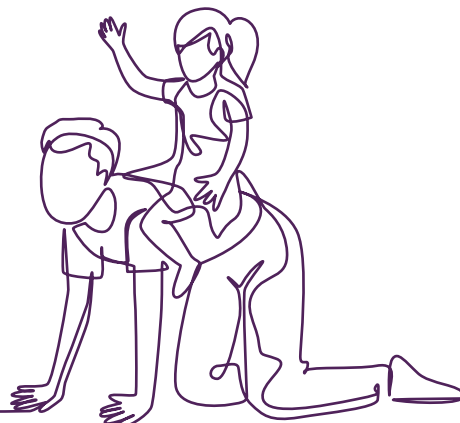

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- Naar aanleiding van signalen uit het onderwijs en kinderopvang en hun zorgen over ouders en kinderen is er versneld een ouderpagina aangemaakt "Eerste hulp voor ouders in coronatijd" op het digitale platform hoekschewaard.alsvillage.nl.
- Kunnen ouders tips en ideeën vinden over activiteiten met hun kinderen in coronatijd en elkaar een hart onder de riem steken. Ook staat hier informatie over (digitale) ontmoetingsplekken, de laatste stand van zaken m.b.t. corona en het praktische hulp en ondersteuningsaanbod in de Hoeksche Waard.
- In zeer korte tijd is er voor de ouderpagina door diverse partners content aangeleverd.
- In samenwerking met onder meer de (voor) scholen en zorg- en welzijnspartners is de pagina "Eerste hulp voor ouders in coronatijd" bij ouders onder de aandacht gebracht.
- Er is een goede samenwerking tot stand gekomen met andere platforms voor ouders als de FB-pagina's Samen mama Hoeksche Waard en Café GEZieN.
- In 2021 onderzoeken we hoe we de informatieontsluiting voor ouders verder kunnen organiseren.

"Na samen hard werken aan het platform was ik opgelucht dat er eindelijk een 'centrale plek' was waar ouders hun informatie konden vinden van veel verschillende organisaties."

Diana Kievit - Café GEZieN

5. Ontmoetingsplekken voor ouders

Ouders en zorg-, welzijns- en onderwijspartners in de Hoeksche Waard signaleerden dat er behoefte is aan informele steun bij opvoeding en ouderschap. Dit in de vorm van het vergroten van het netwerk van ouders en het onderling uitwisselen van kennis en ervaringen. Fysieke ontmoetingsplekken voor ouders in de buurt en digitale ontmoetingsplekken kunnen hierin voorzien. De behoefte aan ontmoetingsplekken wordt bevestigd door het groeiend aantal bezoekers van bestaande ontmoetingsplekken als 'De Zoete Inval', de themabijeenkomsten van 'Café GEZiEN' en de Facebookpagina 'Samen mama Hoeksche Waard'.

Waarom inzetten op het creëren van nieuwe ontmoetingsplekken?

Een ontmoetingsplek heeft niet alleen een maatschappelijke functie. Het heeft ook een informatieve en preventieve functie. Het maakt ouders/opvoeders sterker, doordat zij hun netwerk uitbreiden, zij er sociale en emotionele (opvoed)steun krijgen en (h)erkenning vinden bij elkaar. Hierdoor krijgen zij een groter zelfvertrouwen en ontwikkelen een grotere zelfwaardering. En een positieve beleving van ouderschap heeft een positieve invloed op opvoedgedrag. Als ouders tevreden zijn over de opvoeding heeft dat een positieve invloed op hun welzijn en dat van hun kind (en de maatschappij als geheel).

Jonge kinderen die met hun ouders/opvoeders meekomen naar een ontmoetingsplek krijgen de kans om relaties met andere kinderen en volwassenen aan te gaan. Waardoor ook zij hun sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen en hun veerkracht kunnen vergroten.

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- > De voormalige werkgroepen 'Ontmoeten' en 'Van Kinderwens tot Kleuterbeurs' hebben hun krachten gebundeld en vormen samen één nieuwe werkgroep Ontmoeten voor de hele Hoeksche Waard.
- > Werkgroep Ouderontmoetingsplek Numansdorp opgericht.
- > Ontmoetingsplek 'De Kleine Knuistjes' in Numansdorp is geopend.
- > Vrijwilligers/gastvrouwen 'De Kleine Knuistjes' zijn begeleid en getraind.
- > Er is een overzicht gemaakt van de kernen met kinderopvang-, school- en consultatiebureau locaties.
- > De verbinding met andere ontmoetingsplekken in het vizier.
- > Verkennende gesprekken met initiatiefnemers voor een nieuwe ouderontmoetingsplek zijn gevoerd.
- > Overzicht bestaande ouderontmoetingsplekken is geplaatst op het platform (ouders/profs).

"Sinds een half jaar wonen wij nu in de Hoeksche Waard. Ik woon hier met veel plezier, maar heb nog weinig contacten met andere ouders. Ook corona helpt daar niet bij. Erg fijn dat ik hier andere ouders leer kennen. Als het weer open gaat ben ik er weer bij hoor!"

Moeder met drie jonge kinderen die bij 'De Kleine Knuistjes' komt

6. Buurtgezinnen

Overbelaste gezinnen met nauwelijks een netwerk doen in de Hoeksche Waard onder meer een beroep op het professionele zorgaanbod of algemene voorzieningen. Het project 'Buurtgezinnen' is een preventieve interventie. Hiermee wordt voorkomen dat de problemen in een gezin verergeren en kinderen hier de dupe van worden. Landelijk is aangetoond dat het project ertoe bijdraagt dat kinderen fijn kunnen opgroeien in hun eigen gezin.

Hoe werkt het?

Hoeksche Waardse gezinnen die het zwaar hebben (vraaggezinnen) worden gekoppeld aan een warm en stabiel gezin in de buurt (steungezinnen). Zo krijgen hun kinderen wat extra liefde en aandacht en worden ouders even ontlast. De hulp is alledaags, vrijwillig en vriendschappelijk.

Het vraag- en steungezin maken onder begeleiding van de coördinator van Buurtgezinnen afspraken over de steun. Het kan bijvoorbeeld gaan om een wekelijkse speelfaarspraak, een weekend logeren, hulp bij de keuze voor een vervolgopleiding of samen iets leuks doen. Zo wordt voorkomen dat de problemen in een gezin verergeren en dragen we eraan bij dat kinderen fijn kunnen opgroeien in hun eigen omgeving.

"Mooi hoe jullie hier de basis voor de samenwerking in de Hoeksche Waard met elkaar hebben opgezet. Er hebben zich al 3 steungezinnen en 1 vraaggezin gemeld, terwijl we in deze gemeente nog niet eens zijn begonnen. Het wordt 'n vliegende start zo!" *Judith Lorier - Projectleider Buurtgezinnen*

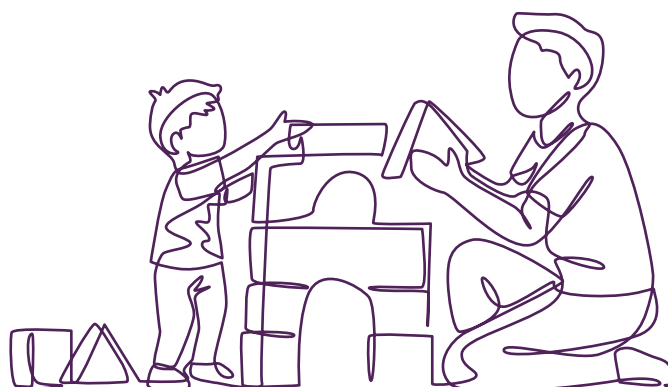
Doel van inzet Buurtgezinnen

Naast het bevorderen van welzijn van ouders en kinderen en het stimuleren van sociale cohesie is het de bedoeling dat door de inzet van een steungezin professionele hulpverlening wordt voorkomen, verminderd of beëindigd.

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- > Met de partners uit het sturingsoverleg Jeugd is een verkenning uitgevoerd naar de vraag en het aanbod van vrijwillige ouderondersteuning.
- > Op basis van de verkenning is een advies uitgebracht aan de stuurgroep Inclusie om met 'Buurtgezinnen' te starten in de Hoeksche Waard.
- > Met het advies is door de stuurgroep ingestemd.
- > In 2021 gaan we op zoek naar een coördinator Buurtgezinnen, die de koppelingen gaat maken tussen steun- en vraaggezinnen.

7. Aanpak Relaties en Scheidingen

Relatieproblemen, een relatiebreuk, echtscheiding of chronische conflicten tussen ouders hebben een grote (negatieve) invloed op de ontwikkeling van kinderen. Het geeft met name psychische problemen en zorgt voor het slecht functioneren van kinderen. Ook veroorzaken deze problemen een hoger gebruik van de (jeugd)zorg en hogere maatschappelijke kosten.

Ouders met problemen of vragen over relaties of scheidingen vinden vaak niet of niet op tijd de juiste hulp die zij nodig hebben. Er is een groot versnipperd aanbod, waardoor zowel professionals als ouders soms door de bomen het bos niet meer zien.

Doel

We willen komen tot een eenduidig, samenhangend en preventief advies en aanpak voor ouders en kinderen met vragen over relaties en/of scheidingen. De aanpak moet bijdragen aan het versterken van gezonde relaties, waardoor scheidingsituaties voorkomen kunnen worden. Of in elk geval, als er sprake is van een scheiding dat deze minder heftige gevolgen (schade) heeft voor de betrokken kinderen. De aanpak zorgt er voor dat hulpverleners beter van elkaar weten wie welke hulp aanbiedt. En ouders kunnen makkelijker en sneller de juiste informatie en/of juiste hulp vinden en krijgen. Dit kan variëren van een vriendelijk advies van een andere ouder tot specialistische hulpverlening.

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- Een divers samengestelde actieve werkgroep met 20 leden is gevormd.
- Enquêtes/interviews zijn opgesteld en breed verspreid in de Hoeksche waard.
- 77 ouders hebben de enquêtes ingevuld.
- 12 diepte-interviews met ouders zijn afgenomen door professionals.
- Er is een analyse van de onderzoeksgegevens gemaakt.
- Er is een klantreis (van start relatie tot scheiding naar de nieuwe werkelijkheid) opgesteld met daaraan de behoeften van ouders en professionals gekoppeld.
- Al het actieve aanbod op dit gebied is ingezameld, landelijk aanbod is bekeken.
- Door een aantal werkgroepleden is een aanzet gemaakt voor tekst voor op de sites van de gemeente en het wijk- en jeugdteam.
- Er is een koppeling gemaakt met het landelijke programma 'Scheiden zonder schade'.

“Er zouden eigenlijk lessen moeten zijn over hoe ‘doe’ je een relatie en hoe ‘doe’ je een scheiding?”

Opmerking deelnemer van de brainstormsessie

Versterken van kinderen

8. Aanpak Mentale Weerbaarheid kinderen

Mentale weerbaarheid is een belangrijke basis voor vele uitdagingen in het leven van een kind/volwassene. Uitdagingen op het gebied van bijvoorbeeld pesten, de digitale wereld, alcohol- en drugsgebruik, depressie, relaties, scheiding, burn-out en armoede. Het niet goed inrichten in de basis van dit thema leidt onherroepelijk tot problemen op korte of lange termijn.

Bij de start van het programma benadrukten partijen unaniem dat kinderen een goede sociale basiskennis en vaardigheden nodig hebben om op te groeien tot zelfredzame en veerkrachtige volwassenen. Uit gesprekken met ouders kwam naar voren dat zij de sociaal emotionele ontwikkeling van hun kinderen belangrijk vinden. Tegelijkertijd vinden zij dit een grote uitdaging en voelen zij zich met regelmaat handelingsverlegen bij het aanleren van die vaardigheden.

Daarnaast zagen we dat het aanbod voor het vergroten van deze vaardigheden enorm versnipperd was. Er was behoefte aan meer focus en samenhang en zichtbaarheid van het aanbod voor kinderen bij zowel ouders als partijen. Daarom maken we een advies en uitvoeringsplan mentale weerbaarheid van kinderen.

Hoe pakken we het aan?

We voeren een inventarisatie uit rondom het thema mentale weerbaarheid van kinderen tot 12 jaar en komen tot een advies en uitvoeringsplan. Met het plan willen we duidelijk krijgen waar ouders en kinderen (latente) behoefte aan hebben rondom mentale weerbaarheid, zodat het aanbod beter aansluit. Duidelijke samenhang en focus moet ervoor gaan zorgen dat meer kinderen zich ook daadwerkelijk

optimaal kunnen ontwikkelen en dat zij problemen voor kunnen blijven en uitdagingen goed op kunnen vangen.

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- Er is een projectleider benoemd en een werkgroep gevormd, met een afvaardiging vanuit ouders, zorg- en welzijnspartners, (voor)scholen, kerken en sportverenigingen.
- Een gedragen definitie mentale weerbaarheid is geformuleerd.
- Een vragenlijst voor ouders is opgesteld en verspreid onder ouders, over de ondersteuningsbehoefte en belangrijke vaardigheden voor ouders en kinderen. Deze is door 193 ouders ingevuld.
- Interactieve sessies met 36 kinderen van 4 tot 12 jaar zijn gevoerd over mentale weerbaarheid.
- Er is opgehaald welke behoeften en belemmeringen professionals ervaren om hun rol, in het weerbaar maken van kinderen, goed uit te kunnen voeren.
- Een totaaloverzicht van het huidige groepsaanbod van mentale weerbaarheidsinterventies voor kinderen tot 12 jaar in de Hoeksche Waard en deels daarbuiten is opgeleverd en gedeeld op het platform hoekschewaard.alsvillage.nl.
- Er is afstemming gezocht met het project digitale weerbaarheid onder projectleiding van integrale veiligheid van de gemeente met IB-ers uit het onderwijs.

“Ruzie is niet leuk, rekenen is moeilijk, taal is stom, school heb ik soms geen zin in. Mijn vriendje troostte me en samen spelen zorgt ervoor dat ik weer zin heb.”

Kind 8 jaar, deelnemer interactieve sessie

9. Brede Aanpak Kansarmoede kinderen

We spreken van kansarmoede bij kinderen wanneer kinderen beperkt worden in hun kansen om voldoende deel te nemen aan onderwijs en maatschappelijk leven, door onder andere een relatief laag inkomen van hun ouders. Kansarmoede kan achterstand opleveren op verschillende terreinen, waaronder welzijn, gezondheid en vrijetijdsbesteding

Bij kinderen in een kansarme situatie spelen hun maatschappelijke positie en thuissituatie parten. Hoewel de toegang tot onderwijs gratis is, komt er heel wat meer bij kijken. Uitstapjes, gymkleding, lunchgeld, schoolfoto's enzovoort. De ouders willen hun kinderen geen goedkope dingen meegeven uit angst dat hun kinderen buitengesloten worden door 'rijkere' kinderen.

Kinderen in armoede, zijn vaak onzeker en sociaal afgesloten van mensen met een betere thuissituatie. Hierbij komen vormen van sociale, opvoedkundige en psychologische onzekerheden die de hele levensconditie verder fragiel maken. Zij voelen zich over het algemeen niet veilig in de maatschappij. Kansarmoede kenmerkt zich dus door een samengaan van diverse en complexe factoren.

Hoe gaan we het aanpakken?

We willen het netwerk rond inwoners met een laag inkomen versterken. Kinderen uit gezinnen met minder geld moeten dezelfde (onderwijs-) kansen krijgen als kinderen uit rijkere gezinnen. Daarvoor is inzicht nodig in goede initiatieven, die passen bij onze lokale samenleving en individuele gezinnen.

Vanuit de programma's 'It takes a village to raise a child' en 'Samen tegen Armoede' willen we onderzoeken waar en hoe kansarmoede bij kinderen in de Hoeksche Waard zichtbaar is. En wat er vanuit

het brede netwerk van 'ITAV-partners' daarvoor ingezet kan worden. Hiervoor kijken we ook welke goede initiatieven er (landelijk) al genomen worden op dit thema. De inzet die we in de Hoeksche Waard (gaan) plegen, zal aansluiten bij de Rijksambitie voor Kindarmoede.

WAT IS ER IN 2020 BEREIKT?

- > In 2020 is een intensief digitaal inwonersparticipatietraject doorlopen met ruim 400 deelnemers vanuit het programma 'Samen tegen armoede'.
- > Onder het deelt thema 'netwerkversterking van samenwerkende partijen' kreeg het onderwerp 'aanpak brede kansarmoede kinderen' van inwoners de hoogste score. Onze netwerkpartners scoorden dit onderwerp als tweede.
- > Op 10 november 2020 is de uitvoeringsagenda 'Samen tegen armoede' vastgesteld door het college van gemeente Hoeksche Waard, met daarin de inspanning 'aanpak brede kansarmoede Kinderen'.
- > Er is een conceptopdracht geformuleerd met daarbij een passend profiel voor een tijdelijke externe projectleider.

"Als we ervoor kunnen zorgen dat kinderen aan de meest essentiële zaken kunnen meedoen en er voldoende aandacht voor hen is, dan bieden we kinderen een goede start voor de toekomst." Inwoner, die deelnam aan het participatietraject.

Slotwoord

We liggen op koers. Heel veel zaken hebben we gerealiseerd, zoals je hebt kunnen lezen. Zoals het digitale platform voor professionals, de opening van ouderontmoetingsplek 'De Kleine Knuistjes', de pilot 'Succesvol Samenwerken met Ouders' en het versterken van onderlinge samenwerkingsrelaties omwille van ouders en kinderen. Vanwege corona hebben we een aantal programmaonderdelen getemporeerd, zoals de aanpak 'Mentale Weerbaarheid', de aanpak 'Relaties en Scheidingen', het opzetten van nieuwe ouderontmoetingsplekken en het onderzoek naar de waardering van de onderlinge netwerksamenwerking. Andere acties zijn daarentegen versneld uit de startblokken gekomen, zoals de digitale ouderpagina 'Eerste hulp voor ouders in Coronatijd' en de voorbereiding van het project 'Buurtgezinnen'.

Ook in 2021 staan er voor de werkgroepen weer diverse werkzaamheden op de planning. Met veel enthousiasme werken we hier als team aan. Als je inhoudelijk mee wilt bouwen aan het programma, meld je dan aan voor een werkgroep. Dit kan via het platform hoekschewaard.alsvillage.nl. Je bent van harte welkom om aan te sluiten bij een werkgroep, om je kennis en expertise te delen, vragen te stellen, inspiratie op te doen en echt zichtbaar onderdeel te worden van het netwerk rondom ouders en kinderen!

Aan de village werkten de volgende mensen actief mee in werkgroepen en stuurgroepen:

